

OPPEGÅRD KOMMUNE**SÆRUTSKRIFT****Utvalg**

Formannskapet

Møtedato

24.09.2014

Saksnr.

74/14

Saksbehandler: Trond Therkelsen

Arkiv: F00 &13

14/1110

HØRING - NOU 2014:2 - LIK OG LIKSKAP - OM BETALING FOR KREMASJON, GRAVLEGGING OG GRAV

Vedlegg:

1. Kulturdepartementet: NOU 2014:2, Høringsbrev
2. Kulturdepartementet: NOU 2014:2: Lik og Likskap. Om betaling for kremasjon, gravlegging og grav.
<http://www.regjeringen.no/pages/38640607/PDFS/NOU201420140002000DDDPDFS.pdf>
3. Høringsuttalelse fra Oppegård kirkelige fellesråd, vedtatt 27.8.2014

Formannskapets behandling 24.09.2014:

Vaadal (H) fremmer fremmet følgende endringsforslag til punkt 1:

Under forutsetning av at merkostnadene kompenseres fullt ut, stiller Oppegård kommune seg positiv til.

Bjørnstad (V) foreslo å stryke innstillingens punkt 2 c.

Votering:

Innstillingens punkt 1 med Vaadals endringsforslag enstemmig vedtatt

Innstillingens punkt 2 a og b enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 c vedtatt strøket mot 2 stemmer (H).

Etter dette lyder Formannskapets vedtak slik:

1. Under forutsetning av at merkostnadene kompenseres fullt ut, stiller Oppegård kommune seg positiv til:
 - a. fjerning av kremasjonsavgiften
 - b. overføring av ansvar for nye arbeidsoppgaver fra Fylkesmannen/NAV til kirkelig fellesråd (saksbehandling askespredning, båretransport til/fra krematorium)
 - c. fjerning av gravleie i de første 20 åra etter ny gravlegging i leid grav, og gravleie ved reservert grav ved siden av etablert grav
2. Oppegård kommune stiller seg negativ til forslagene om:
 - a. fjerning av gravleie fra dag én ved utenbygds gravlegging
 - b. fjerning av muligheten til å kunne kreve kostnadsdekning ved utenbygds gravlegging

Under henvisning til nedenstående fremmer rådmannen slik

INNSTILLING:

1. Under forutsetning av at merkostnadene kompenseres til kommunene gjennom rammetilskuddet, stiller Oppegård kommune seg positiv til:
 - a. fjerning av kremasjonsavgiften
 - b. overføring av ansvar for nye arbeidsoppgaver fra Fylkesmannen/NAV til kirkelig fellesråd (saksbehandling askespredning, båretransport til/fra krematorium)
 - c. fjerning av gravleie i de første 20 åra etter ny gravlegging i leid grav, og gravleie ved reservert grav ved siden av etablert grav
2. Oppegård kommune stiller seg negativ til forslagene om:
 - a. fjerning av gravleie fra dag én ved utenbygds gravlegging
 - b. fjerning av muligheten til å kunne kreve kostnadsdekning ved utenbygds gravlegging
 - c. at den enkelte har rett til gravlegging på tvers av kommunegrensene

SAKSUTREDNING:

Sammendrag

Høringsuttalelsen er på bakgrunn av *NOU 2014:2 Lik og likskap. Om betaling for kremasjon, gravlegging og grav*. Dette er en omfattende utredning, med forslag til ulike endringer i Gravferdsloven og Gravferdsforskriften. De to viktigste forslagene til endringer, sett fra kommunens side, er forslaget om at folk skal ha rett til gravplasser uavhengig av kommunegrenser, og at kremasjonsavgiften foreslås fjernet. Dessuten foreslås det visse justeringer vedr gravleie, og enkelte arbeidsoppgaver foreslås overført fra Fylkesmannen og NAV til kirkelig fellesråd lokalt.

Sakens foranledning

NOU 2014:2 Lik og likskap. Om betaling for kremasjon, gravlegging og grav ble levert til Kulturdepartementet i mars 2014 fra Lae-utvalget. Hovedoppdraget var å utrede:

- a) *økonomisk likestilling mellom kremasjon og kistegravlegging*
- b) *utvidelse av retten til grav utenfor bostedskommunen*
- c) *ordningen med feste av grav*
- d) *om det er behov for omlegging av lovfestede eller ulovfestede former for betaling i tilknytning til gravferd*

I kapittel 5 redegjøres det for seks grunnleggende prinsipper som legges til grunn i det videre arbeidet:

- 1) Kremasjon og gravlegging er et offentlig ansvar og skal være uten kostnader for de etterlatte.
- 2) Gravplassene er allmenne og bør bli forvaltet slik at ordningene i hovedsak er felles for alle.
- 3) Forvaltningen skal så langt som mulig legge til rette for at gravlegging kan skje med respekt for personlig livssyn og i tråd med føringene til vedkommende livssynssamfunn.
- 4) Lovgivingen skal likestille gravferdsformene.
- 5) Ett menneske får én grav.
- 6) Med tiden blir graven slettet og gravminnet tatt bort.

I kapittel 6 drøftes ulikhetene mellom kremasjon og kistegravlegging. Nåværende gravferdslov gir hjemmel til å kreve avgift for kremasjon. Kistegravlegging har ingen avgift. Krematoriene er finansiert av kommunene, og avgiften varierer fra kommune til kommune, fra kr 0 til kr 6 300. Avgiften er ulike for innenbygds og utenbygds beboere. I Oppegård betaler de etterlatte kremasjonsavgift til krematorieeieren som er Oslo kommunes gravferdsetat. Folketryktdloven har regler som kan dekke båretransport til krematorium når avstanden er over 20 km.

Utvalget foreslår å oppheve hjemmelen til å kreve kremasjonsavgift. De foreslår at staten må kompensere kommunene for tapt inntekt, og at dette legges inn i rammetilskuddet. Utvalget foreslår videre å overføre til gravplassforvaltningen lokalt ansvaret for båretransporten til og fra krematorium, ved å trekke midler ut fra NAVs tilskuddsordning og over til de kommunale rammetilskuddene.

I kapittel 7 foreslås det at det foretas visse justeringer for gravleie:

- Oppheving av hjemmel til å kreve gravleie i de første 20 åra etter ny gravlegging i leid grav
- Oppheving av hjemmel til å kreve gravleie (festeavgift) ved grav ved siden av etablert grav

Utvalget foreslår at det kan innføres rett til å ta betaling for anonym eller navnet minnelund.

Kapittel 8 drøfter frihet til å velge kommune for gravlegging. Nåværende gravferdslov sier at «*kirkelig fellesråd kan gi tillatelse til at også personer uten bopel i kommunen gravlegges på gravplass i kommunen*». Utvalget foreslår nå følgende ordlyd: «*Gravplassforvaltningen skal sørge for gravlegging av avdøde personer med bopel i en annen kommune på gravplass i kommunen, dersom den som sørger for gravferden ber om det*». Utenbygdsboende faller i dag utenfor reglene om 20 års fri grav, og det kan kreves gravleie fra dag én. Det foreslås å innføre felles nasjonale satser for gravlegging av kiste, gravlegging av urne og kremasjon når det gjelder utenbygdsboende.

Utvalget foreslår:

- Oppheving av hjemmel til å kreve kostnadsdekning ved utenbygds gravlegging
- Oppheving av hjemmel til å kreve gravleie fra dag én ved utenbygds gravlegging

Kapittel 13 oppsummerer økonomiske og administrative konsekvenser av utvalgets forslag.

- Oppheving av rett til å kreve kremasjonsavgift, samt forslag om endring av visse andre sider ved gravleie. Samla tapte inntekter for kommunene: kr 104 mill.
- Nye oppgaver til gravplassforvaltningen. Samla kostnader ved nye oppgaver kr 23 mill kr.

Innkomne bemerkninger/innsigelser/uttalelser

Oppegård kommune har hatt samarbeid med Oppegård kirkelige fellesråd, som også er høringsinstans i denne saken. Oppegård kirkelige fellesråd, behandlet sin uttalelse 24.8.2014, og deres vedtak følger vedlagt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske konsekvensene ved fjerning og reduksjon av avgifter, og merkostnader ved nye oppgaver for Kirkelig fellesråd, vil få konsekvenser for Oppegård kommune. Det foreslås at kremasjonsavgiften, som nå betales av pårørende, skal dekkes av Kirkelig fellesråd. Utvalget foreslår at dette kompenseres ved økning i det kommunale rammetilskuddet, og tilsvarende økning i det kommunale tilskuddet til kirkelig fellesråd.

Forslaget om å ha rett til gravlegging på tvers av kommunegrenser, antas å medføre at Oppegård vil måtte utvide sin gravplasskapaitet langt raskere enn ellers antatt. Dette vil medføre betydelig investeringskostnader og økte løpende driftskostnader ved høyere antall gravlegginger.

Rådmannens vurderinger og begrunnelser

Fjerning av kremasjonsavgiften og likestilling mellom de ulike gravformene synes riktig ut fra et brukersynspunkt. Dessuten antas det at fjerning av kremasjonsavgiften på sikt vil føre til en økning av antall kremasjoner. Urnegraver er mindre plasskrevende, og dette kan dempe behovet for utvidede gravplassarealer. Rådmannen vurderer samtidig at flytting av oppgaver til Kirkelig fellesråd er en fornuftig endring.

Alle endringer forutsettes fullfinansiert ved økte tilskudd til kommunene.

Når det gjelder rett til å kunne bli gravlagt uavhengig av kommunegrenser, har rådmannen forståelse for personer som ønsker å foreta gravlegging på et sted avdøde hadde sterk tilknytning til. Imidlertid har Oppegård kommunens største gravplass beliggende helt inntil grensen til Oslo og bydel Søndre Nordstrand, og mange Oslo-innbyggere har kortere avstand hit enn til aktuelle gravlunder i Oslo kommune. Kirkelig fellesråd har allerede jevnlig henvendelser fra innbyggere i Oslo om gravlegging. En endring som foreslått av utvalget, vil i betydelig grad øke etterspørselen etter Oppegård kommunes gravplasser. Dette vil medføre økte investerings- og driftskostnader i årene fremover. Rådmannen anbefaler at Gravferdslovens og forskriftens nåværende regler om at en «*kan gi tillatelse*» opprettholdes. Rådmannen anbefaler ikke de foreslåtte endringene vedr kostnadsdekning og endring av gravleie ved utenbygds gravlegging, da disse økonomiske endringene vil øke etterspørselen fra utenbygds gravlegginger.

Anne Skau
Rådmann

Rett utskrift:

Oversendes saksbehandler for videre behandling